

sněmovnami přijat a bylo jeho vyhlášení očekáváno, přiznala žalobci ještě mimořádný přídavek 3.000 Kč do výslužného započítatelný, avšak při tom projevila vůli, že toto opatření jest předložiti ministerstvu k uznání, dala tím poznatelně na jevo, že jeho platnost činí závislou na schválení státní železniční správou, která však při svém uznání opatřením správní rady Buštěhradské dráhy nebyla nikterak vázána, nýbrž mohla volně o nich rozhodnouti. Ježto žalobce neprokázal, že nabyt bezpodmínečného práva na přídavek 3.000 Kč ještě před účinností zákona čís. 124 z roku 1923 a po jeho účinnosti nebyl přídavek státní železniční správou uznán pro ni závazným (§ 4 cit. zák.), posoudil odvolací soud po právní stránce věc bezvadně, potvrdiv rozsudek prvního soudu, žalobu zamítající.

Čís. 7921.

O nároku manžela proti manželce, by ho sledovala do společné domácnosti, jest rozhodnouti jen pořadem práva. Lhostejno, že byla manželka podle rozlukového zákona vyzvána k návratu do manželského společenství.

(Rozh. ze dne 29. března 1928, R II 56/28.)

Proti žalobě manžela na manželku, by byla uznána povinnou vrátiti se do společné domácnosti namítla žalovaná nepřipustnost pořadu práva. Soud první stolice vyhověl námitce a žalobu odmítl. Rekursní soud námitku zamítl. Důvody: Žaloba domáhá se toho, by bylo uznáno, že žalovaná jakožto manželka žalobcova jest povinna vrátiti se do jeho bydliště. Nemůže býti pochybnosti, že jde o nárok soukromoprávní. To plyne z toho, že manželský poměr je poměrem smluvním (§ 44 obč. zák.) a žalobní nárok je jen jeho výronem. Rozhodovati ve věcech soukromoprávních přísluší, pokud není ponecháno jiným úřadům neb orgánům, jedině soudům. Tyto rozhodují cestou spornou nebo nespornou. Touto, když to zákon výslovně nařizuje (§ 1 nesp. říz.), onou ve všech ostatních případech (§ 1 j. n.). Poněvadž není předpisu, který by odkazoval žalobní nárok před nesporného soudce, patří tento na pořad práva, a soud první stolice měl tedy námitku nepřipustnosti pořadu práva zamítnouti a dále jednat. Když se tak nestalo a žalobu pro nepřipustnost právního pořadu zamítl, správně odmítl, neodpovídá to ani stavu věci ani zákonu a bylo proto rozhodnouti, jak se stalo. Soud první stolice má za to, že pořad práva je vyloučen proto, že k žádosti žalující strany bylo žalované straně právoplatně podle § 13 písm. c) rozl. zák. nařízeno, by se k žalobci vrátila, že tedy dosáhl již toho, oč žalobou usiluje. Soud první stolice však při tom přehlíží, že oním nařízením má býti utvořen jen předpoklad pro žalobu o rozlukou manželství proto, že jeden manžel druhého zlomyslně opustil, jak to výslovně plyne z ustanovení § 13 písm. c) rozl. zák., z čl. I. vlád. nař. ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n. a také z dotyčného usnesení samého a není tedy pří-

padnou poznámka, že opačný názor odporuje duchu zákona a staré právníkové zásadě »ne bis in idem«. Jak návrh podle § 13 písm. c) rozl. zák. tak žaloba vycházejí z téhož manželčina závazku, směřují však k různým účinkům a nelze tedy mluvit o totožnosti věci v tom a onom případě. Odporuje zákonu, že žalobce nemůže manželku nutit k tomu, by s ním žila, a že výsledek sporu by byl prakticky ilusorní. Neboť, má-li žalobce právo žádati, by ho manželka do jeho bytu následovala a že takové právo má, o tom není, jak již uvedeno, pochybností, může to také prosadit exekučně. Bude-li taková exekuce spojena s žádoucími následky psychické a mravní povahy, je ovšem otázka jiná. Není však věci soudu, by se s ní blíže zabýval.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Právní posouzení věci rekursním soudem jest správné. Rekurentka se pro svůj názor, že tu má místo cesta nesporná, dovolává rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu Vídeňského ze dne 8. dubna 1913, čís. 7190 Gl. U. nová řada, dále komentáře Stubenrauchova k § 92 obč. zák. a Ehrenzweiga. Otázka, zda o obnově manželského společenství dlužno rozhodovati pořadem práva, či v řízení nesporném, nedošla v judikatuře bývalého nejvyššího soudu ve Vídni jednotného řešení. V rozhodnutí citovaném stěžovatelkou byla vyslovena nepřípustnost žaloby, v jiných zase, tak v rozhodnutí ze dne 4. července 1900 Gl. U. čís. 1078, nová řada a ze 14. června 1899, Právnik, 1899, stránka 675 byla věc odkázána na pořad práva. Odvolává-li se stěžovatelka na Stubenraucha a Ehrenzweiga, sluší jí odvětit, že celá řada právních theoretiků zastává názor opačný. Tak Anders: »Familienrecht«, stránka 70, Ott: »Rechtsfürsorgeverfahren«, stránka 97, Tilsch: »Einfluss der Zivilprozessgesetze auf das materielle Recht«, stránka 45. Nejvyšší soud se již vícekrát zabýval touto otázkou a rozhodl ji vždy v ten smysl, že o nároku manžela na manželku, by ho sledovala do společné domácnosti, lze rozhodnouti jen sporem. Jsou to zejména rozhodnutí uveřejněná ve sbírce nejvyššího soudu ze dne 14. března 1922, čís. 1546, ze dne 2. května 1923, čís. 1646, ze dne 29. ledna 1924, čís. 3449 a ze dne 8. dubna 1924, čís. 3695, na něž se stěžovatelka, hlavně pak na odůvodnění rozhodnutí čís. 1546 odkazuje, od něhož se uchýliti nejvyšší soud neshledává příčiny. Výzva v usnesení krajského soudu v N. ze dne 8. března 1927, aby se žalovaná k manželci vrátila do 6 měsíců, jinak by tento byl oprávněn z důvodu § 13 písm. c) rozl. zák. žalovati o rozluky manželství, tvoří jen předpoklad pro žalobu o rozluky, jak rekursní soud správně dovodil a námitka »ne bis in idem« není odůvodněna. Vykonání rozsudku, kterým by se vyhovělo žalobnímu návrhu, mohlo by se státi podle § 354 ex. ř. uložením pokuty nebo vězením. Exekuce je přípustná, a není proto správný názor stěžovatelův, že návrh je nepřípustný proto, ježto prý by exekuce byla nepřípustná.